Akademik Beklentilere ?li?kin Stres Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Akademik Beklentilere ?li?kin Stres Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16501

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Akademik Beklentilere ?li?kin Stres Envanteri, bireylerin akademik ya?amlar?nda kar??la?t?klar? beklentilerden kaynaklanan bask? ve gerginlik düzeylerini ölçmek amac?yla Türkçeye uyarlama çal??mas? yap?lm?? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, özellikle ö?rencilerin hem kendilerine yönelik içsel standartlardan hem de aile ve ö?retmen gibi d??sal kaynaklardan gelen akademik taleplere nas?l tepki verdi?ini de?erlendirmeyi hedefler. Kelecio?lu ve Bilge (2009) taraf?ndan gerçekle?tirilen bu uyarlama çal??mas?, envanterin Türkçe kültüründe geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini göstermi?tir.

Dokuz maddeden ve iki alt boyuttan olu?an bu envanter, akademik ba?lamda ya?anan stresin kaynaklar?n? tan?mlamada ve bu stresle ba?a ç?kma mekanizmalar?n? incelemede ara?t?rmac?lara önemli bir zemin sunmaktad?r. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?larak uygulanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Akademik beklentiler, stres envanteri, psikolojik ölçüm, ölçek uyarlamas?, ö?renci sa?l???, akademik ba?ar?, Kelecio?lu, Bilge.

Yazarlar

Hülya Kelecio?lu, Figen Bilge.

Amaç

Akademik Beklentilere ?li?kin Stres Envanterinin temel amac?, ö?rencilerin akademik ba?ar?ya ula?ma yolunda hissettikleri bask?n?n derecesini ve kayna??n? nicel olarak tespit etmektir. Bu envanter, özellikle yüksek standartlar ve beklentiler nedeniyle ortaya ç?kan psikolojik gerginlik düzeylerini belirlemeye odaklanm??t?r.

Ölçe?in uyarlama süreci, orijinal envanterin yap?sal özelliklerini ve ölçtü?ü psikolojik yap?y? Türk örnekleminde do?rulamak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Bu sayede, akademik stresin ö?renci ba?ar?s?, motivasyonu ve genel refah? üzerindeki etkilerini inceleyen ara?t?rmalar için güvenilir bir araç sa?lanm??t?r.

Yap?

Envanter, akademik beklentilerden kaynaklanan stresi iki temel psikolojik yap? alt?nda incelemektedir. Bu yap?, bireyin d?? çevreden gelen taleplere (aile, ö?retmen) verdi?i tepkiler ile bireyin kendi kendine yükledi?i içsel standartlara verdi?i tepkiler aras?ndaki ayr?m? vurgular.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in ölçtü?ü yap?lar, akademik bask?n?n iki ana kayna??n? temsil eder:

D??sal Beklentiler: Aile üyeleri veya ö?retmenler gibi önemli figürlerin ö?renciye yükledi?i ba?ar? talepleri ve bu talepleri kar??layamama korkusu.

?çsel Beklentiler: Bireyin kendi kendine belirledi?i yüksek standartlar, mükemmeliyetçilik e?ilimleri ve bu standartlara ula?amama durumunda ya?anan kayg? ve suçluluk hissi.

Geçerlik

Akademik Beklentilere ?li?kin Stres Envanterinin Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerlik kan?tlar?n? desteklemek amac?yla iç tutarl?l?k analizleri kullan?lm??t?r. ?ç tutarl?l?k katsay?s?, maddelerin ayn? yap?y? ölçme derecesini göstermektedir.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in genel puan? için Cronbach Alpha iç tutarl?l?k katsay?s? de?eri **.81** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, psikometrik standartlara göre ölçe?in kabul edilebilir düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve dolay?s?yla ölçtü?ü yap?y? tutarl? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, hem iç tutarl?l?k hem de zamana ba?l? tutarl?l?k (test-tekrar test) yöntemleriyle detayl? olarak incelenmi?tir. Bu çal??malar, envanterin farkl? uygulamalarda istikrarl? sonuçlar verdi?ini do?rulamay? amaçlam??t?r.

?ç Tutarl?l?k: Ölçe?in toplam puan? ve alt boyutlar? için iç tutarl?l?k katsay?lar? **.65 ile .82** aras?nda de?i?mektedir. Bu aral?k, alt boyutlar?n yap?s?na ba?l? olarak güvenirlik düzeylerinin yüksek ile orta aras?nda de?i?ti?ini belirtir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana kar?? tutarl?l???n? inceleyen test-tekrar test güvenirlik katsay?lar? **.49 ile .66** aras?nda saptanm??t?r. Bu de?erler, ölçe?in zaman içinde orta düzeyde bir istikrar sergiledi?ine i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Akademik Beklentilere ?li?kin Stres Envanteri, faktör analizi sonucunda iki temel alt boyuta sahip oldu?u tespit edilmi?tir. Ölçek, toplamda **9 madde** içermektedir ve bu maddeler iki farkl? faktöre da??lm??t?r.

Bu faktörler ve madde da??l?mlar? ?unlard?r:

Aile/Ö?retmen Beklentileri Alt Boyutu: Bu faktör 5 maddeden olu?maktad?r ve d??sal akademik

ARABPSYCHOLOGY.COM

bask? kaynaklar?na odaklan?r.

Kendine ?li?kin Beklentiler Alt Boyutu: Bu faktör 4 maddeden olu?maktad?r ve bireyin içsel standartlar?ndan kaynaklanan stres ve gerginli?i ölçer.

Envanter Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Envanteri (Self-Report Inventory)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Ö?renciler (Students)

Age Group: Belirtilmemi? (Genellikle lise ve üniversite ö?rencileri için uygundur)

Population Details: Uyarlama çal??mas? için kullan?lan örneklem detaylar? kaynakta belirtilmi?tir.

Test Methodology: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Anahtar Kelimeler

Cronbach Alpha, test-tekrar test güvenirli?i, psikometrik özellikler, geçerlik, faktör yap?s?, akademik stres.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: hulyaebb@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar: Hülya Kelecio?lu)

Correspondence Address: Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi (Yay?n Adresi)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal uyarlama çal??mas? 2009 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve olas? ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Hülya Kelecio?lu ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: akademik-beklentilere-iliskin-stres-envanteri-toad.pdf

Kaynaklar

Kelecio?lu, H., & Bilge, F. (2009). Akademik Beklentilere ili?kin Stres Envanterinin uyarlanmas?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, *36*, 148-157.

Akademik Beklentilere ?li?kin Stres Envanterinin Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

2 alt boyut ve 9 madde

Aile/Ö?retmen beklentileri (5 madde): Ailemin benden beklediklerini gerçekle?tiremedi?imde kendimi suçlar?m.

Kendine ili?kin beklentiler (4 madde): Kendi standartlar?ma göre ya?ayamad???mda gerginlik hissederim.

ARABPSYCHOLOGY.COM